

Vredništvo:

na Travniku št. 277. I. nadst. (eno str. tedaj se razpošiljanje lista).

Prejemajo se za plačila vsakršna znanila ljudi v neslovenskem jeziku.

Plača se za vsako natisno vrsto 5 sold., če se znanilo samo enkrat natisne, če dvakrat, 8 sold., če trikrat, 10 s. v. n. — Povrh tega še vsakkrat 50 s. za štampelj.

SPRILJANJE

za domače, slovenske in občne potrebe.

V Gorici, v petek 10. julija 1868

Izhaja vsak petek.

Volja po pošti pošiljana za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold; 50 s., za četrt leta 80 s. Kdor sam pošlje pošiljo, plača za celo leto samo 2 g. 40 s., za 1/2 l. 1 g. 30 s., za četrt l. 70 s.

Naročila plauna in reklamacije naj se pošiljajo vredništvu.

Posamni listi se prodajajo v Gorici v bukvarnici K. Schat-Jevl na Travniku po 5 soldov?

Pred našim pragom.

IV.

V prvih treh členih smo dokazovali, da vse, kar se državnim poslancom slovenskim navadno očita — da so solidarnost slovensko razdrli, da so nedosledni bili, in da oportunitatno politiko delajo — nima trdne podlage. Če že hočemo koga obdolževati, obdolžujmo raji razmere; „prisiljeni stan“, tožimo gospodujoče okolnosti in dogodkov neizprosljivo logiko, kateri niso večsili kos tudi taki možje ne, katerim se uklanja cel milijon bajonetov. Človek obrača, Bog obrne. — Kdo ve, kako daleč nazaj v novojo zgodovino bi morali seči, da bi našli prve nitke tiste praje, iz katere je skap novi sedanjí dualizem. Toga nikar ne mislite, da je, kar se Vam na javnem odru državnih zbornic predstavlja, še le prvi, še popravljeni osnutek dotične politike; na javni oder pride navadno že dognana reč. Če sodimo tedaj poslance ali državnike le po tem, kar vidimo in slišimo, sodimo jih vse preveč površno in po videzu. Treba bi bilo pogledati v skrivno kovačijo vzrokov in nagibov, kateri edini so, ki dajajo ali jemljejo djanjem ceno. Še kar se v diplomatiških krogih kuje, ali v poslanških klubih in po mostovžih zborničnih umetno spleta, ni vse in samo merodajavno. Nevidna sapa, ki

Podlistek.**Zvezdar.**

(Post. sh.)

IV.

Drugi dan je peljal zvezdar volivnoga kneza o poluoči v sobico, ki je bila prav pod streho. Sobica je imela kupolo. Pod njo, je stala na višem prostoru miza, h kateri so držale stopnjice. Tla so bila s preprogami pokrita.

Vse je tiho. Volivni knez opazuje pergament, na katerem je okrogla podoba z romeno barvo malana. V okvirji so nebeška znamenja. Na sredi je, večí kakor druga, lev.

„To so tedaj zvezdna znamenja za mojega sina?“ spregovori Maks Emanuel. „Vidim jih, pa jih ne morem razlagati.“

Zvezdar se ne gane, kakor da bi njegov duh bodil po neizmernih zvezdnih potih, pa bil bi truplo na zemlji pustil.

„Razložite mi znamenja“, opominja ga knez, „k čemu mi bodo, če mi jih ne razložite?“

Zdaj oživi zvezdar. Stegne sube roke, pa odpahne bakreno pokrivačo iz kupole. Nebo z nepreštevljivimi lučmi na mizo zasije, pa mrzli se zrak v sobo vlije. Maks Emanuel se zavije v plašč in čaka, kaj da bo slišal. Zvezdar se pred njega postavi, pa pravi s slovesnim glasom:

„Visoki knez Asturijski je rojen v znamenji Leva, in pod vlado Soluca. — To pomeni neskončno slavo in moč — pa Leva obdajajo nasprotné oblasti. V dvanaajsti hiši nebeške podobe, ki se je bila napravila ravno kose je knez rodil reži Almut v trijaškem svitlu, in blizo prihuljon Hileh v velikem svitlu. Mnogo nasprotnikov, in, kar je huje, mnogo skritih nasprotnikov žuga njemu, ki je v tej uri rojen, ter se postavljajo njegovi sreči.“

zdaj od te, zdaj od druge strani skoz okna ali celo šplanje vleče, ktere izvirek je neznan: ona je, ki majo in velike politike kolo vrti. Prilji, ustavi jo, če moreš! — Pozneji zgodopisci naj prevzamejo nalogo, postaneck dualizma preiskovati; znahiti da bodo pred solnčnim stolom zgodovine tudi celo Hrvati in Čehi kot obdolženci stali. — Ne pripisujmo torej paščici moč, kar nam je usilila razmer in časa moč.

Bodi pa, kakor koli, če smo se res cobniji v dualizem ali posledke njegove, glejmo, da si rano kučelimo, a ne, da bi se jezili nad kamenom, kakor otroci, kadar se spotaknejo in udarijo. In, kar se tiče naših poslancev, ne preiskujmo, kaj in kako so oni delali v drž. zboru, ampak računimo za zdaj s tem, kar je zbor z njimi ali vkljub njim uredil in naredil. Dovolj smo se ozirali v poldrugoletno preteklost; skrajni čas je, da začnemo gledati v bližnjo prihodnost. Quid facti, to zdaj že vemo, važnejše je pa vprašanje: Quid consilii? — Tu stojimo pred zaprtimi vrati: kje je ključ, da jih odpremo?

Vratarica sprava ga ima!

Leto in dan so je govorilo o porazumljenji z Ogrji; Hrvati se pogajajo z Madžjari; Čehi se sprizajujejo z Nemci in Dunajem; kamor pogledamo, povsod govori se vanj o spravi: kaj samo pred naš prag ne bi imelo

„Zajde li njegova srečna zvezda?“ urno knez obpraša.

„Prosim Vas, veličastni gospod, da me nemotite“ odgovori zvezdar.

„Glejte tukaj Saturna v znamenji raka v mesečevi hiši, in ta je razlaga:

Rojence bo velikokrat bolan, in njegova mati zbolí hudo zavoljo rojstva njegovega, ali rojeni svojo mater umori....

„Molči sova! zavpije oplašeni knez!“

„Jaz ti pravim, kar pravijo zvezde“ in gleda trdo v nebo. Zdel se je vedeževavec iz preteklih časov. Mirno je stal, samo oči so se mu svetlele. Za malo časa govori na dalje: „Ali ste preveč boječi, da ne morete osodepolnega glasu poslušati? Ali sumite, da moja nmetnost nič ne volja? Iaz bom molčal, pa razstržem pergament.“....

Zvezdar je hotel pergament razstrgati.

„Pustite ga“ pravi knez, „ker govorite resnico.“

„Po čem poznate, veličastni knez, da Vam zvezde po mojih ustih resnico naznanjajo?“

„Ali niste rekli, da mati zavolj rojstva tega otroka hudo oboli, ali pa da otrok mater umori?“

„Tako pravijo zvezde, veličastni gospod!“

„Mati je umrla na porodu“, odvrne knez žalostno. Mati je plačala otrokovo življenje z življenjem svojim.... Naprej!“

„Vidite tu Marta v znamenji Leva v solnčni hiši?“ „Tako pravijo zvezde“: „V sedmem letu v četrtem mesecu, deveti dan od njegovega rojstva, med eno in dvema urama po noči bo rojenca osodna ura. Takrat se mu približa smrtni angel. Črna kaplja se bo tresla na koncu angeljevega meča, kakor da bi hotela na-nj pasti in vzeti mu življenje. Ali pa pade, jaz tega ne vem..... Osoda ne govori prav jasnotu.“

(Dalje prih.)

prisijati solnce sprave? Samo med nami bi imel biti še na dalje rava in kava?

Konec bodi todaj rekriminacijem; ne zametajmo kamenja, če hočemo zidati narodni dom, kajti utegnulo bi se morebiti že v kratkem pokazati, da smo — ogolnik zavrgli. Videte, conules, ne vobis objurgantibus — Slovenia pereat!

Ivan Hus.

Česka opozicija ne pride nikoli v zadrego, ko si ima umisliti kaj novega za izkazovanje narodnosti. Vsak hip si drugo brano polšče. Te dni je moral pepel nesročnega Ivana Husa *) iz 403letnega počitka vstati, da so je narod(!) nad njim — spodbujal! 6. julija so obhajali Čehi **) spomin tistega dne, ko je bil 1416 glasoviti česki narodnjak Hus v Konstanciji na Baden-skem po grozovitnih tedanjih (svetnih) postavah kot krivoverec sožgan. No le doma na Češkem (toda to bolj na tihem, ker je bila vlada sboda prepovedala) se je nekako kakor mučenec slavil, timveč tudi v Konstanciji se je vzdignila preteklo saboto česka deputacija (kakih 200 oseb) z zastavo, na ktere eni strani je bil češki grb, na drugi — kelih! — Spomin Husov ima dve plati: versko in narodno. „Politik“ trdi sicer, da Husova slavnost nima nikakih verskih nagibov in namenov, ampak zgolj narodne, ali lože je tako reči, kot množicam to v glavo vtšpati, da naj sledejo s Husa, kar je verskega, in slavijo v njem samo narodnjaka. — Včas, da je večina verskih nauk Husovih za današnji svet brez pomena, nekteri so pa vendar tudi taki, da so olje na ogenj sedanjih političkih in zlasti cerkvenih vprašanj. Kelih n. pr. — znamenje sv. obhajila pod obema podobama — je sicer smešna reč v rokah takih današnjih ljudi, kteri še za obhajilo pod eno podobo ne marajo; spodtikljiv je pa posebno te dni nauk Husov o cerkvenom poglavarstvu, o papežu. — Naj si bo torej Husova svečanost še tako prekanjena in globokomiselná narodna demonstracija, — nepolitiška se nam zdi vendar v tem oziru, da brez vse potrebe duhovščino in zvestokatoliški del naroda žali, vznemiruje in od sebe paha, ter čistost narodne ideje omadežuje. — Dasi ni moč tajiti, da je imel Hus sploh tudi plemenite, nrvnostne namene in je obnašanje njegovo sploh spodobnejše, nego družih krivovercev, so zmote njegove, izvirajoče iz sanjarsko — asketiške prenapetosti, vendar preveč očitne, kot da bi se jim zdrava pamet in prava vera ne bila smela vpreči. Nektera njegova načela podkopavajo vsa cerkveni in državljanski red.

„Slovenskemu Narodu“

zastran spiska

„pred pragom „Domovine.“

I.

„Slovenski Narod“, ki nosi svoje lepo ime, kakor lucus a non lucendo ***) , pometa v 38. svojem listu od 2. t. m. „pred našim pragom.“ Gotovo misli da strašni prab, kterega vilira s svojo f.....****) metlo, bode oslepil Slovincem oči in svetu zakril smešne skoke, ki jih on nesramožljivo dela po suoklapni piščalki (že ve, čigavi), pa ne niti ad Dei, niti ad nationis majorum gloriam, če mu ni znani prijatelj Slovanov (?) — Bog, natio (narod) na zapopadek ljudi, kteri se za to ustvarjeni, da jim je evangeli vse, kar v „Narodu“ črno na belem čitajo, sicer pa ostanejo namirna z vsem nezadovoljna ovčja čeda.

Ko bi gledali samo na zabavljice, kterih v „Narodov.“ sostavka vse mrgoli, ne bi mu odgovorili besedice, kakor navadno ne odgovarjamo nikomur, čigar očitna ali potuhljena namera je zabavljanje in ovajanje; ali, ker je „N.“ v svitek svojih psovk vendar tudi ne-

*) Iv. Hus, se je rodil v Husinecu na Češkem leta 1369 (ali 1375). Bil je duhovnik in sloveč učencjak svojega časa, učitelj svobodnih umetnosti v Pragi, česki pridigar itd. Vr.

**) Prv. ka Patacky in Bieger se nista vdeležila tega spominjanja, kakor sploh zmornajša stranka ne, ampak le mladi Čehi. Vr.

***) Da, da, verujte nam, da „Slovenski Narod“ in „slovenski narod“ ni vse eno: slovenski narod ne stoji za „Sl. Narodom.“

Pis.

****) Hoteli smo pisati „Glisterko“, pa nismo pisali. Pis.

kaj rečnega vpletel in „Domovina“ s debelo natičenjem vodena spletkom poslavil, moramo mu tudi mi nekaj povedati. Vljudnost za vljudnost!

„Narod“ pravi, da smo ga „po eili klicali „na bojišče.“ Ljubezujivi „N.“! saj še imenovala te ni „Dom.“ nikoli, razun ko je tvoj program razpošiljala in svoje mnenje o njem pohlevno povedala. Ker je pa že „N.“ na bojišče prišel, vzeli naj bi bil s seboj vsaj primerno, počteno orožje. Znan je rek: Dajte mi eno besedo ali en stavek od koga — pisan, in pisatelj bo o bečen. Tako ravna „Narod“ s „Dom.“ Vlovi tu pa tam kako našo besedo, naredi si iz po naključni vjetih in v stavek zloženih besedi svojevoljno praeemiso, pa razvija z nje gimnastične svoje skoke. Prosimo, ljubi „Narodov“ vodnik, kje ste našli Vi v „Domovini“ ta le z nčesci natisajeni splošni stavok: „Kar je, je, in kdor noče prixznati djanjskih razmer, ali se jim celo vpira, ta ravna neugodno, nepolitično, nezdatno ali celo novarno in pogubno?“ To je plešišče, ki ste si ga sami napravili in sami po njem skačete, a ne, da bi Vas bila „Dom.“ na ta pod povalsila. Kakor jokri-va, domišljena in „Domovini“ podtaknjena praeemisa, tako tudi posledki in sklepi Vaši, ki jih s prišljenim pathosom ubirate, n. pr. „Udajmo se vsem fait accomplis (vaemu, kar je dogučano) . . . Udajmo se, to je politično, hvalila nas bo „Dom.“ itd.“ Berita v 2. letošnjem listu „Dom.“ (str. 5.), kaj ona zastran „dogučanih reči“ misli in piše: „Da bi pred vspehom klobuk snemali in uklanjali se mu, kakor je to dandanašnji móda, to ne bi bilo dostojno; ali v pričo djanjskih razmer se slepe delati, bilo bi malo modro. Kaj si je bolj-ši štruo, kedaj zarije glavo v pesek?“

Iz tega lahko sami posnamete, kako nepremišljeno in predrzno sodite, ko trdite, da „Domovina“ tako-le uči:

„Ko bi v življenji obvečala načela, ki jih pridiguje „Dom.“, bi bil najspodtikljiviši la, kdor je deseden le v nedolodnosti. In besede „znaša“ le po glasu pozna. Vi pa, neustrani borilec za pravico, in resnico, Vi, ki Vam više stoji blagor naroda, kakor mišljiva prišhudeš kacega mog očnega, Vi, ki svoje in svojega naroda pravice nečete praeavati za skledo leče, Vi, vi, ki ste kedaj štrovali za „vzvišeno ideje, nepriporočljivi lečanih fakt, svoje imetek, svoje življenje, Vi ste — zagnani stekliči, zreli za noravnice in ječ.“

Tako ne uči „D.“, Vaša domišljija in strast Vas tako slepote. Kar se tiče očitanja, da po „Domovininih“ načelih bi moral papež Viktor Emanuel-a in ves fait accomplis v Italiji priznati ter ne vpirati se navalu vseitalijansko ideje, ta péica katoliškega „Domovininega“ oklepa ni predria, marveč je, odekočivši, strelca samega zadela, kajti „Domovini“ (kakor lahko v listu 21. t. l. berete) narodna ideja ni — absolutno veljave, za absolutno imajo jo meniti le „Narodovei“ (česki in slovenski), kteri, kakor ne znajo na Češkem ločiti narodnega jedra od husitizma, tako tudi v Italiji ne Mazzini-evih in Garibaldi-jevih vzorov od papeštva.

Gledé tiste prav otročje opazke zastran „tibega trpivnega vpora“ prašamo „Narodovega“ politikarja, ali ni nikoli nič čital o vporu, kteremu pravijo Nemci „passiver Widerstand“? Kako bi on to poslovenil? Sicer je pa res jako primitivna taka politika, která se še nad tehničnimi izrazi spodtika. —

V 6. odstavku, 30. vrsti, ad rem prestopivši, piše „N.“ tako: „Pa pustimo šalo (tedaj vse, kar je poprej rekeli, je šala! Vr.) in preiskavajmo resno, mirno in objektivno, ali je bilo bolje za Slovincs odati se Beust-u in vsa (!) fakta pripoznati, ali pa bi bilo boljše opirati se, pa ne tiho in trpivno, ampak glasno in pogumno.“ Tako je pametno; tako preiskavanje utegne nas pripeljati do porazumka, samo takih reči ne smete vpletati v „objektivnost“, kakor nih že koj v prvem odstavku „objektivne“ svoja preiskave trdite, in sicer v zadnjem stavku, kteri se glasi tako le: „Te dni se je končal državni zbor, in zato smemo vprašati, kakoben vspeh je imela za Slovincs ta od „Dom.“ priporočana in hvalisana politika?“ Za voljo Božjo! Kaj taka je že pri nas zmešnjava, da, če kdo n, pr. reče: pri nas je bila toča, poslušavec to tako razume, da govorec to-čo hvali? Kdor nam more iz „Domovininih“ spisov dokazati, da smo kedaj dualizem, državni dunajski ali ogerski zbor, ali delegaciji, ali katero naših 3 ministerstev, ali naše slovenske poslance, ali politiko njihovo — „hvalisali“, ponudimo mu na izbiro dvoje daril: a) vence, spleten iz vseh lepodišedih cvetlic, ki jih je

„Narod“ v svojem vrhu „Domovini“ odmenil, in b) lep črn molik z debelimi zrci za okoli vratu (kakor jih nosijo pri nas v Gorici benečanske izseljenke), nabran iz „objektivnih“ psovk Svetca in poslancom našim posvečenih.

Ko bi bili nasprotniki „Domovine“ nekoliko manj strastni, pa bi raji spise njene—do se jim še čitanja vredni zdijo—pazljivoje brali, in, ko bi ne bil „Narodov“ vodni politikar tako neucakljiv, da nam že po III. členu sestavka „pred našim pragom“ v besedo sega: uveriti bi se lahko vsi skup, da ni „Dom.“ do nih mal še nikdar namena imela, niti grajati, niti hvalisati slovenskih državnih poslancev ali politike njihove. Vse naše poročanje in modrovanje je imelo vsakrat kak drugi namen. V listih 1. in 2. t. l. smo hoteli dokazati, da nam kaže nar bolj—ne „udati se“ na vrat na nos novemu „prisiljenemu“ stvnu reči—ampak kak „modus vivendi“ z njim ustanoviti; v listih 24.—26. pa smo imeli *memorielé* namen pokazati, kako grdo in malo modro je neslano *zabavljanje*, kteremu tarča je posebno posl. Svetec. Med kropkim vporom zoper brezumno *zabavljanje* in med „hvalisanjem“ je velik razloček. Sicer pa bodo naše misli pojasnovali naslednji členu našega spiska. Tako bomo tudi „Narodovim“ spisom in merito, če bo treba, o drugi priliki odgovarjali.

Odgovor na nesramno podgreto ovado zastran lanske „Domovine“ v opazki najdete v listu 47. „Dom.“ od 22. nov. 1867, stran 195 pod naslovom „Znkunfi.“

II.

Prvi člen naše odvrnitve je bil že spisan, ko nam je došel v nedeljo dopoldne 39. list „Naroda“ od 4. t. m.—Pričakovali smo vsled obljube v prejšnjem listu, da nam pripose kaj rečnega, „resno, mirno in objektivno“ preiskavo. Kaj pa še!—Kar je rečnega, je tak čuden ričet, da človek ne ve, ali bi ga jedel z žlico, ali z vilicami. Iz vsega, kar se „Domovini“ podtika, se vidi, da politikar „Narodov“ naše spise brez očal čita, če ne, ne bi polovico prezrl, drugo polovico pa narobe razumel, kakor n. pr. to, kjer nam očita, da nam je „opportunitatnost“ in „nedoslednost“ vse eno. Glejte list 26. t. l. str. 102; pa se lahko proverite, da govori „Dom.“ v prvih 10 vrstah odstavka drugega posebej o „nedoslednosti“, in v naslednjih 22 vrstah posebej o „opportunitatnosti“. Sicer pa bi morali vso „Dom.“ s samo polemiko popisati, ko bi hoteli takih muh loviti.—Vrhunec nesmisli je klasično dokazovanje, da med Slovani je solidarnost. Veste kako „Narodov“ vodnik to dokazuje? „Čehoslovani“—pravi—„se držé svojega zgodovinskega prava, ker se jim to zdi nar boljša pot (!) doseči svoj namen, mi Slovenci, ker nimamo zgodovinskega prava, smo se morali odločiti za *narodno*, ker vemo, da *le v narodni skupini si zamoremo ohraniti svojo narodnost*.“ Ma bravo, bravissimo, gosp. „Narod.“! To je presneta solidarnost, to! Čehi hočejo imeti pšeničin hleb, ki jim ga je matizgodovina že davno spekla, pa jim ga drugi v dualizmovu skrinjo zapirajo in nočejo dati jesti; Slovenci hočejo, da naj se jim iz novega žita, nove moke ržén kruh še le speče; Čehi se opirajo na zgodovino, mi se branimo zgodovine; oni hodijo svojo pot, mi svojo. Kje je tu istost interesov? In to je—solidarnost! to je skupna zaveza za isto podvzetje! Sicer pa jemlje „Narodov“ politikus *pot in sredstvo za cilj in konec*, kajti „zgodovinsko pravo“, ki ga Čehi zahtevajo, in „narodna skupina za obranjenje narodnosti“, ki jo zahtevate Vi, je *cilj, ne pot*. Solidarnost po naših mislih ni le nekako sočutje, ni le vzajemnost med Slovani, timveč: enako skupno postopanje po isti poti do istega cilja, ne pa boja po različnih potih, do različnega cilja (gl. list 25. „Dom.“ str. 98.) Kar mi zahtevamo, Hrvatje in Čehi že davno imajo. Imeli bomo brž kone priliko o tem, kakor tudi morda o federalistični ideji še marsikaj akademično povedati; za danas naj pospravimo le per summa capita, kar je nujnejšega. Pokazavši, kako piškava je „Narodova“ preiskava o (politiški) slovanski solidarnosti, ostanemo pri tem, kar smo trdili v listu 25. „Dom.“ in to je *osebno* prepričanje „Domovininega“ politikarja, opirajoče se na resnični, djanjski stan reči, a nikar na ukaze (!) „Pressbureau“-a. *) Čudno, da „ni znano“ to „Narodu“, kteri

10. vrstic višje pravi, da ga je „Domovina“ s svojo „officijozno“ pohvalo (?) postopanja naših državnih poslancev prisilila spregovoriti o videnji njihovega zboru in o tem, kar je zbor dognal. Če „Narodov“ *officiosus* (pozor!) ve, da je „pohvala“ v „Domovini“ „officijozna“, mora tudi vedeti, ali je njen spis o „solidarnosti“ od Pressbureau-a navdahnjen, ali ne; kajti „pohvala“ in „solidarnost“ obravnujete se v istem odstavku.

Il koncu naj odgovorimo „Narodu“ še na milostljivo vprašanje: „Je li ona („Domovina“) za narodno slovensko skupino, ali ne?“

Čudno, jako čudno se nam zdi, da je „Narodu“ kaj mar za mnenje „Domovinino.“ Ko bi bili mi „Narod“, prezirali bi in oholo ignorovali vse, kar „Dom.“ misli in piše: Ali „N.“ ni tuk, on je z ovaduškega pogaza ponižno razsedel ter vpraša nas blagovoljno: „Je li itd.“? Vljudnost za milost tedaj!

Da, je! Če „Narod“ narodno slovensko skupino skuje, poljubi mu „Domovina“ roko, s katero jo zdaj boža, zdaj „strahuje.“

Ogled po svetu.

Avstrija.

Na Dunaji razsajajo zdaj po zgledu mestnega starešinstva razna društva zoper škofovske pastirske liste zastran „verskih postav“ in zoper papežev odgovor. — Tudi v Gradcu je bil te dni ljudski zbor v isti namen.

Dr. Costa sedi od 3. t. m. že zopet na skupniškem stolu ljubljanskem.

„Triglav“ v Ljubljani je obsojen. Sodba se glasi: zapor na 5 tednov, poostren z 1 postom na teden, in 60 gold. globe. Vrednik g. Grasselli je napovedal pritožbo zoper to razsodbo.

„Politik“ v Pragi je imela tudi pravdo zaradi motenja javnega miru. Vrednik Nedoma pa je pred obravnavo ušel. 7. t. m. je izrekla sodnija zoper „napovedega“ razsodbo: 18 mesecev ojetrega zapora s postom, povrniti je dolžan pravdne stroške in zgubi 2000 gld. kavelje. Hm!

V Rojani pri Trstu se odpre na god ondšnih cerkv. patronov, ss. Mohorja in Fortunata, v nedeljo 12. t. m. nova čitalnica. Goriška čitalnica je s posebnim telegramom k tej slavnosti povabljena.

Vnanje države.

Beligrad. 2. t. m. je bila v Topčideru volitav *našega kneza*. 1600 zaupnih narodnih stražnikov je bilo razpostavljenih krog Topčidera. Ob 9 1/2 u. dopoldne je oznanilo streljanje in zvonjenje, da je ednoglasno izvoljen mladi Milan Obrenović IV. Zdajci se umaknejo po mestu črne zastave veselim narodnim; povsod se razodeva veselje in zadovoljnost. Posebni poslanci iz sred skupščine so šli v mesto po kneza; konjiki so ga spremljali v Topčider. V skupščini je prisegel na ustavo in obečal, da, nkoravno še mlad, prizadeval si bude vendar na vso moč, Srbijo osrečiti. — Ker novi knez ni še polnoleten, izvolila je skupščina vladstvo. Vladali bodo v knezovem imenu polkovnik Blaznavac, Ivan Ristić in Ivan Gavrilović. Tudi je izvoljeno novo ministerstvo. Tri dni po volitvi je prvostolni vladika

movina! To se da peti nekako kakor „Kunigunde, Adelaide“; „Adelaide, Kunigunde“, samo da ne tako uhrano; — „Znam prijatelj (!) Slovanov“ „pritiska Slovane na zid“, — pravite—pa jim vendar kupuje skrivši—sladje! Sedanje ministerstvo, od peto do temena liberalno, ponuja na prodaj svoj liberalizem v „klerikalni“, „ultranationalni“ (kakor ji dajo) „Dom.“! Sedanje Pressbureau v sedanjih okoličinah šče-dulovskih (!) vrednikov! Zakaj niste raji rekli, da je „Dom.“ „organ nadškofjske kurije goriške“, kakor je ni davno nekdo tedaj? — Veste, kaj vam povem? Dokler imajo listi, kteri unsjo pri „Dom.“ kaj opravati, zdrave oči, ušesa in—možgana, ne potrebujejo, da bi jih kdo navdihal. Nikdar in nikoh še, ni lani ni letos, ni došel „Domovini“ ne pismeno ne ustmeno, ne direktno ne indirektno, niti od Pressbureau-a niti od drugod kak „ukaz“ (!) ali *zaglje* in sicer zato ne, ker med „Dom.“ —in Pressbureau-om še takih tankih veznih nitic ni, iz kakršnih je spredeha lažnjiva pajčina, v katero lovi gospod vodnik-ovaduh „Narodov“ tako čitatelje njegove, ki spadajo k—„ovčji čedi“. Da, le—ovce hitjo hzat kol take ovaduško modrosti. Med mejami §§. spodobuati in zmernosti, v mejah pridržkov in zdržkov, ki jih nalaga „Domovini“ dvojni javni značaj vrednikov, duhovski sploh, namreč, in „studien“, oziroma, religionsfondaki, je ona ravno tako samosvoja in neodvisna, kakor „Slovenski Narod“ v nevarčnem oklopu svojih načel in—namer. Vrednik.

*) „Domovina“ in—„Pressbureau“! „Pressbureau in—Do-

kneza slovesno mazili. — Med drugim, kar se je tiste pomembive dni godilo je Milan IV. armadi prisegel, ona pa njemu. — Tako ima todaj Srbska zopet kneza in vlado, ktera bo vladala v duhu rajncega Mihuela: zmorno in previdno. Vse velike vlade evropske so z izvolitvijo zadovoljne in tako smemo se zanašati, da plamen „jutrove zadeve“, ki bi se bil po smrti Mihajlovi lahko vnel, za zdaj še vključen ostane, če kaj nepričakovanega vmes ne pride.

Skupščina je končala svoje seje 4. t. m. Sklenila je med drugim, da se mora, dokler knez ne dorasa (t. j. še 3 leta), vsako leto vanj enkrat skupščina sklicati. Rodovini Karadzordžjev in Nenadovičev sta iz dežele pregnani. — Umorjenemu knezu so imu postavili na mestu, kjer je bil ustreljen, na narodove stroške spominek. Vsak Srb je odgovoren za življenje novega kneza Milana.

Skladovne ceste na Gorškem.

(Konec)

II Po meri vseh izravnih davkov morajo vzdrževati in ozirama delati ceste:

pod 1. katastralne občine: Gorica, St. Peter, Gorenja Vertolja, Dolenja Vertolja, Bilje, Bukovica, Ronče, Vogersko, Pručina, Gradišče (Gradiškuta), Dornberg, Rihonberg, Brje, Stanjel, Šmarije, Gabrlje, Kobilj, Kobljaglava, Hrušovica, Štjak, Avber;

pod 2. katastralne občine: Zuhje, Šmarije, Stanjel, Gabrije, Kobilj, Kobljaglava, Hrušovica, Gabrovica, Pliskovica, Kopriva, Šljak, Avbor, Skopo, Krajuvas, Dntovlje, Tomaj, Voglje, Veliki Repen;

pod 3. katastralne občine: Batuje, Selo, Črniče, Gojače, Vertovin, Kamnje, Sv. Tomaž, Skrile, Lokavec, Ajdovščina, Križ, Dohravlje, Brje, Rihonberg, Škrbina, Suto, Lipa, Temnica, Kostanjevica, Vojščica, Ivanigrad, Komen, Tomaževica, Gorjansko, Borje, Mavhuje, Slivno, Št. Polaj, Nabrežina;

pod 4. katastralne občine: Pliskovica, Veliki Dol, Berje, Volčjigrad, Gorjansko, Gabrovica, Tomačevica, Komen, Ivanigrad, Suto, Vojščica, Škrbina, Lipa, Temnica, Kostanjevica, Ronče, Bukovica;

pod 5. katastralne občine: Komen, Tomačevica, Volejigrad, Gabrovica, Pliskovica, Krajuvas, Skopo, Dntovlje, Tomaj, Utovlje, Kazlje, Križ, Sežana;

pod 6. katastralne občine: Sežana, Merče, Povir, Divača, Ležeče, Lokve, Naklo, Škoflje, Dane, Barka, Vartovlje, Vareje, Rodik;

pod 7. katastralne občine: Lokve, Divača, Ležeče, Dane, Rodik, Naklo, Škoflje, Barka, Vareje, Vartovlje;

pod 8. katastralne občine: Dol, Opačjeselo, Dohrdob, Jamlje, Selo, Brestovica, Devin;

pod 9. katastralne občine: Podgora, Ločnik, Muša, Vipolže, Kozana, Cerovo, Št. Lovrene, Kapriva, Morar, Spos, Krmin, Bračan, Dolenja, Mernik s Kolobrido — Senikom — Verhovljem — Skrijo in — Hlevnikom, Kožbana;

pod 10. katastralne občine: Pevma, Št. Maver s Podsabotinom in Podsenico, Št. Ferjan, Cerovo, Št. Martin, Višnjovek z Vederjanom in Slavče, Kožbana, Mernik s Senikom — Verhovljem — Kolobrido — Skrijo in Hlevnikom, Biljana, Medana, Krmin;

pod 11. katastralne občine: Bračan, Dolenja, Mernik s Kolobrido — Senikom — Verhovljem — Skrijo in Hlevnikom, Kožbana, Višnjovek z Vederjanom in Slavče, Št. Martin;

Ceste pod št. 12 — 16 zadevajo samo laške občine, torej smo jih izpustili. Vr.

pod 17. katastralne občine: Solkan, Grgar, Banjšice sv. Lovrenca, Banjšice sv. Duha, Kal, Lokovec, Čepovan, Gorenja Tribuša, Prapetno, Št. Viška Gora Šebrelje, Polica, Otalež, Reka — Ravna, Cirkno, Planina, Labina, Gorenje Novake, Dolenje Novake, Zakriž Gorje, Jesenica, Orehek, Bukovo;

pod 18. katastralne občine: Čepovan, Lokovec, Kal, Banjšice sv. Duha, Banjšice sv. Lovrenca, Vrh, Kanal;

pod 19. katastralne občine: Kozarsko, Modroje Sv. Lucija, Dom tominski, Idrija pri Bači, Slap, Poniške, Pečine, Prapetno, Št. Viška Gora, Polica, Šebrelje, Otalež, Reka — Ravna, Cirkno, Planina, Labina, Gorenje Novake, Dolenje Novake, Zakriž, Gorje, Jesenica, Orehek, Bukovo;

pod 20. katastralne občine: Volče, Tomjn, Zatomln, Čadro, Zabče, Polubiš, Lubin, Podmoyec, Kneža, Grahovo, Obloke, Nemški Ruč, Stržišče, Podbrdo;

pod 21. katastralne občine: Tomjn, Dolje, Volarje, Kumna, Vršina, Zmasti, Ladra, Drežnica;

pod 22. katastralne občine: Kroda z Robičem — Potokom in Borjano, Sedlo s Stanovjšči — Homeem in Podbelo, Bregluj z Logmi, Robičišče.

Književno-društvene stvari.

— (Matičin odsek za izdavanje knjig) je imel 27. dne u. m. sejo, pri kateri je tajnik o tiskani letošnjih knjig poročal to le: „Vodnikove pesmi“ še niso v tiskarnici, ker g. Lovatik še ni izročil obljubljenega rokopisa. — „Slovenskoga Stajarja“ so gotovi prvi trije oddelki (8°/₁₀ pol). Imelo bi se bilo po obljubi štajarskih rodoljubov letos tiskati 8 oddelkov, a 4. in 8. nista izgotovljena, s pa je imel nezgodo, da je, kakor g. dr. Vošnjak razunja, pogorel v požaru pisateljevega rojstnega doma; zaradi tega g. dr. Vošnjak nasvetuje, naj cela ta knjiga izhaja še le v prihodnjem letu. Odsek gledé na to, da to, kar je uatiskanega, so s a m o s t o j n i trije oddelki, in todaj za izdajo pripravi, „Matica“ pa bi toliko tiska težko shranjevala leto in dan, je sklenil, da se tetos izda kolikor je že tiskanega, prihodnje leto pa, da se tisk nadaljuje in dovrši. — „Rokopis“ se stavi 8. pola in prihodnji teden pojde poročalni del „narodnega koledarja“ v natis, tako, da bo konec meseca julija dotiskan ves koledar za 1869. leto. — Tudi „Olikani Slovence“, ki obseže 6—7 pol, se dovrši do 1. avgusta — Zavoljo „Stanko Vrazove slovarne slovenske zapuščine“ vprašala se je „ilirska Matica“, ali ne bi hotela svoji posestrimi slov. Matici izročiti te zapuščine, da jo spravi na svetlo? Odgovor še ni došel. — Gosp. Ferdo Kocvar nasvetuje, naj Matica razplje nabiranje narodnega literarnega blaga. Odsek sklene, da se ta nasvet odboru predloži na razpravo v prihodnji seji, ki je bila večeraj 9. julija popoldne ob 5. uri v mestni dvorani.

Umrlj v Gorici

od 2. do 5. julija

27 Jožef Blažič, 65 l.; učitelj, za srčico; 3. Franc Černigoj, 69 l., berad, za vnet. pluć; 4. Karol Močnik, 6 m., sirota, za bozjavjo; Mihael Bilomas, 72 l., čevljar za vnet. pluć; 5. Jožef Cameron, 42 l.; č. k. šotnik v pokoj, za vodenico.

Borsni kurs 8. julija. Metall. 58:30; narodno posojilo 63:30; London 113:60; adžjo srebra 111:—; cekini 5:37.

Loterijske številke. Na Dunaj 1, 7. t. m. 3. 22. 17. 73. 75; v Trstu 7. 1. 66. 39. 75.

OZNANILO.

Po višem privoljenju bo tokaj v Senožečah, čno uro pol od železnične postaje Divača, od meseca julija *) t. l. naprej vsako leto zraven dveh obstoječih, tudi osem novih (navadnih) sejmov za živino i razno drugo robo, namreč; vsaki prvi ponedeljek mesecov marca, aprila, maja, junija, julija, avgusta, septembra in oktobra. Če pa na ponedeljek kak praznik zadene, prestopi sejm na drugi dan, na torek.

Tržno županija v Senožečah

dne 4. julija 1868.

Župan:

Zelen l. r.

*) Prvi je bil 6. t. m.